

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno CCCCII. ad annum CCCCXXX.

Parisiis, 1644

Concilivm Carthaginense Nomine VI. ordine Temporis V. tempore Zosimi,
Bonifacii & Caelestini. De modo prosequendae appellationis ad sedem
apostolicam interpositae, celebratum praesentibus Romanae ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-14918

compenſabunt, quo diſcordiæ ſeruiert. Quod ſi vnus eorum, alio contemnente, ad ſatiſfactionem caritatis curre- rit, ex eo tempore iam pacificus intra eccleſiam re- cipietur, ex quo ad concordiam feſtinaffe conuincitur. Sententia tamen ſuperiori ſeruata, vt tempus, quod in ira expendit, geminatum pœnitentiæ ſatiſfactione per- ſoluat.

S E X T V M.

E X E O D E M. cap. 13.

Si epiſcopus expulſus auſus fuerit ingredi ciuitatem.

Et annotatur, iſtud cap. haberi ex epiſtola eiufdem ad epiſcopos Gallia.

Si epiſcopus expulſus auſus fuerit ingredi ciuitatem qua expulſus eſt, vel exire de loco in quo degere iuſſus eſt, iubemus eum in monaſterio, in alia prouincia conſtituto, tradi, vt qui in ſacerdotio peccauit, degens in mo- naſterio corrigatur.

 a CONCILIVM CARTHAGINENSE

b NOMINE VI. ORDINE TEMPORIS V.

c tempore Zoſimi, Bonifacii & Cœleſtini.

d De modo proſequendæ appellatiõis ad ſedem apoſto- licam interpoſitæ, celebratum præſentibus Romana ſedis aliarumve eccleſiarum e legatis viginti duobus. f Eſtque prouinciale.

TITVLI CAPITVLORVM.

ANNO
CHRISTI
419.

I. Allocutio Aurelii epiſcopi ſancti ad Synodum.

II. Reſponſio Fauſtini epiſcopi le- gati Romana eccleſiæ de his que in eccleſiæ partim Canone, par- tim conſuetudine ſunt firmata.

III. De commonitorio Romani papa recitato.

IV. Alypii epiſcopi reſponſio, pro Concil. Tom. 4.

veris exemplaribus Nicæni Con- ciliij perquirendis.

V. Vbi Fauſtinus epiſcopus dixit: vt Romano papa Synodus, pro in- quirenda Nicæne Synodi veri- tate, innotefcat.

VI. De ſententia Sardiceniſis Con- ciliij recitata a poſtulante Noua- to epiſcopo.

VII. Vbi Augustinus episcopus cum Synodo Nicænum Concilium ser- uare promittit. IX. Vbi Synodus exemplaria Nicæni Concilii magis ab orientali- bus competenda decreuit.

VIII. Vbi Faustinus episcopus, pro dubietate recitati capituli, Ro- X. Professio fidei Nicæni Concilii.

ANNO
CHRISTI
451

IN hoc Concilio actum est, vt Nicænum Concilium ab episcopis orientalibus peteretur, cui Synodo interfuit legatio ecclesiæ Romanæ, Faustinus episcopus, Philippus & Afellus presbyteri.

POST consulatum gloriosissimorū imperatorum Ho- norii XII. & Theodosii VIII. Augustorum, VIII. Ka- lendas Iunii, scripta hæc sunt Carthagine in secretario ba- silicæ Fausti, cum Aurelius papa vna cum Valentino pri- mæ sedis Numidiæ, & Faustino ecclesiæ Potentina, pri- mæ sedis, prouinciæ Italia, Piceni, legato ecclesiæ Ro- manæ, sed & legatis diuersarum prouinciarum Africana- rum, id est, Numidiarum duarum, Byzacenæ, Maurita- niæ Sitiphensis, & Mauritanæ Cæsariensis, sed & Tripo- lis, & Vincentio Culusitano, Fortunatiano & ceteris epi- scopis prouinciæ proconsularis ducentis decem & se- ptem, nec non Philippo & Afello presbyteris Romanæ ecclesiæ, cum confedisent, adstantibus diaconibus, Au- relius episcopus dixit:

CAPITVLA.

I.

POST diem præstitutam Concilii, vt recorda- mini, fratres carissimi, multa flagitata sunt, per expectantes fratres nostros, qui nunc ad præsen- tem Synodum legati aduenerunt, quæ gestis ne- cesse est consocientur. Qua de re Domino nostro de tantæ congregationis coetu gratias referimus. Superest, vt tam exemplaria Nicæni Concilii, quæ nunc habemus, & a patribus constituta sunt, quam etiam hic a prædecessoribus nostris, eandem fir-

ANNO
CHRISTI
419.

mantes Synodum, vel quæ secundum eam formam per omnes clericorum gradus, a summo usque in vltimum, salubriter ordinata sunt, in medium proferantur. Ab vniuerso Concilio dictum est: Proferantur. Daniel notarius recitauit: Nicæni Concilii fidei professio vel statuta sic se habent.

II.

Et cum legisset, Faustinus episcopus plebis Potentinae prouinciæ Italiae, Piceni, legatus Romanæ ecclesiæ, dixit: Iniuncta nobis sunt a sede apostolica aliqua per scripturam, aliqua etiam in mandatis, cum vestra beatitudine tractanda, sicut & gestis superioribus meminimus. Hoc est, de Nicænis Canonibus, vt conferuentur, & * constitutio eorum, & consuetudo, quia aliqua ordine & Canone tenentur, aliqua consuetudine firmata sunt. De his ergo primitus, si placet beatitudini vestræ, tractemus: & postea cetera, quæ acta vel inchoata sunt, inserta firmabuntur, vt ad sedem apostolicam rescriptis vestris intimare possitis, atque nos vos admonuisse apud venerabilem papam euidenter pateat, licet & capitula actionum iam inserta sint gestis. De ipsis ergo, vt dictum est superius, quid vestræ beatitudini placeat, agere debemus. Veniat ergo ^h commonitorium in medium, vt scire possit vestra beatitudo, quid in eo contineatur, vt ad singula respondeatur.

* confi-
tura

III.

Aurelius episcopus dixit: Proferatur commonitorium, quod fratres & confacerdotes nostri in actis nuper allegauerunt, & cetera quæ acta sunt, vel

quæ agenda sunt subsequantur. Daniel notarius recitavit commonitorium: Fratri Faustino & filiis Philippo & Afello presbyteris, Zosimus episcopus: Vobis commissa negotia non latent. Vos ita ut nostra, imo quia nostra ibi in vobis præsentia est, cuncta peragite; maxime cum & hoc nostrum possitis habere mandatum, verba Canonum, quæ in pleniorum firmitatem huic commonitorio inserimus. Ita enim dixerunt, dilectissimi fratres, in Concilio Nicæno cum de episcoporum appellatione decernerent: ^k Placuit autem, ut si episcopus accusatus fuerit, & iudicauerint congregati episcopi regionis ipsius, & de gradu suo deiecerint eum, & appellasse episcopus videatur, & confugerit ad beatissimum ecclesiæ Romanæ episcopum, & voluerit audiri, & iustum putauerit, ut renouetur examen; scribere his episcopis dignetur, qui in finitima & propinqua provincia sunt, ut ipsi diligenter omnia requirant, & iuxta fidem veritatis definiant. Quod si is qui rogat causam suam iterum audiri, deprecatione sua mouerit episcopum Romanum, ut e latere suo presbyterum mittat, erit in potestate episcopi Romani, quid velit, & quid existimet. Et si decreuerit mittendos esse, qui præfentes cum episcopis iudicent, habentem auctoritatem eius, a quo destinati sunt, erit in suo arbitrio. Si vero crediderit sufficere episcopos, ut negotio terminum imponant, faciet quod sapientissimo consilio suo iudicauerit.

IV.

Et cum recitaret, Alypius episcopus Tagasten-

ANNO
 CHRISTI
 419.

sis legatus prouinciæ Numidiæ dixit: De hoc iam superioribus etiam literis Concilii nostri rescripsimus, & id nos seruaturos profitemur, quod in Nicæno Concilio constitutum est. Adhuc tamen me mouet, quoniam cum inspiceremus Græca exemplaria huius Synodi Nicænæ, ista ibi, nescio qua ratione, minime inuenimus. Vnde petimus uenerationem tuam, sancte papa Aureli, ut quia hoc authenticum Concilium Nicænum in vrbe dicitur esse Constantinopolitana, aliquos cum scriptis suæ sanctitatis mittere digneris: & non solum ad ipsum sanctum fratrem nostrum Constantinopolitanum episcopum, sed etiam ad Alexandrinum & Antiochenum uenerabiles sacerdotes, qui hoc nobis Concilium cum substipulatione literarum suarum dirigant, ut omnis postmodum ambiguitas auferatur: quia nos ita, ut frater Faustinus attulit, minime inuenimus. Ista nos tamen tantisper seruaturos, ut antea dixi, donec integra exemplaria ueniant, profitemur. Petendus est autem literis nostris & uenerabilis ecclesiæ Romanæ episcopus Bonifacius, ut ipse quoque dignetur ad memoratas ecclesias aliquos mittere, qui eadem exemplaria prædicti Nicæni Concilii, secundum eius possint scripta proferre. Nunc autem memorati Concilii Nicæni qualia exemplaria habeamus, his gestis sociemus.

V.

Faustinus episcopus, legatus ecclesiæ Romanæ, dixit: Nec uestra sanctitas præiudicat ecclesiæ Romanæ, siue de hoc capitulo, siue de aliis, quia dice-

re dignatus est frater noster & coepiscopus Alypius, dubios esse Canones. Sed hæc ipsa ad sanctum & beatissimum papam nostrum scribere dignemini, vt & ipse integros Canones inquirens, cum vestra sanctitate de omnibus constitutis tractare possit. Sufficit autem, vt & ipse beatissimus episcopus vrbis Romæ, sicuti vestra sanctitas apud se tractat, ita & ipse inquireat, ne contentio inter ecclesias nasci videatur: sed magis caritate fraterna deliberare possitis, ipso rescribente, quid melius obseruari debeat. Aurelius episcopus dixit: Præter ista, quæ promissimus actis, necesse est, vt etiam nostræ paruitatis literis, sancto fratri & confacerdoti nostro Bonifacio singula, quæ tractamus, plenissime intimumus. Ergo si omnibus placet prosecutio nostra, ore omnium condiscamus. Vniuersum Concilium dixit: Placet:

VI.

Nouatus episcopus, legatus Mauritanie Siphensis, dixit: Nunc meminimus, in hoc præfenti commonitorio lecto, etiam de presbyteris siue diaconibus contineri, qualiter ab episcopis suis vel a finitimis audiri debeant, quod in Nicæno Concilio minime legimus: vnde hoc ipsum iubeat sanctitas vestra nobis recitari. Aurelius episcopus dixit: Recitetur ad locum etiam hoc quod deposcitur. Daniel notarius recitauit: De appellationibus autem clericorum, id est, minoris loci, restat ipsius Synodi certa responsio. De qua re, quid acturi sitis, credimus inferendum, quod taliter dictum est ex Sardicensi Concilio. Osius episcopus dixit: Quid

In Sardicensi Concilio Can. 17.

ANNO
CHRISTI
419.

me adhuc moueat, reticere non debeo. Si episcopus forte iracundus (quod esse non debet) cito aut aspere commoueat aduersus presbyterum siue diaconum suum, & exterminare eum de ecclesia voluerit, prouidendum est, ne innocens damnetur, aut perdat communionem. Et ideo habeat potestatem eiectus, vt finitimos interpellet episcopos, vt causam suam audiant, & diligenter tractent, quia non oportet negari audientiam roganti. Et ille episcopus, qui aut iuste, aut iniuste eum eiecit, patienter accipiat, vt negotium discutiatur, * aut probeatur eius, aut emendetur sententia, &c.

VII.

Cumque recitaretur, Augustinus ecclesie Hipponis Regiensis, legatus prouincie Numidie dixit: Et hoc nos seruaturos profiteamur, salua diligentiore inquisitione Concilii Niceni. Aurelius episcopus dixit: Si hoc etiam omnium vestre caritati placet, responsione firmate. Vniuersum Concilium dixit: Omnia que in Niceno Concilio statuta sunt, nobis omnibus placent. Iocundus episcopus ecclesie Suffetule, legatus prouincie Byzacenae, dixit: Quod constitutum est in Niceno Concilio, violari a quoquam nullatenus potest.

VIII.

Faustinus episcopus, legatus ecclesie Romanae, dixit: Adhuc secundum professionem sanctitatis vestre, tam sancti Alypii, quam & fratris nostri Iocundi, aliqua infirmari credo, aliqua firmari debeant, cum iam in dubium ipsi Canones venerint. Ergo, vt placet & nobis & beatitudini vestre, ad

sanctum & venerabilem ecclesiæ Romanæ Bonifacium episcopum, vestra * scribere dignetur sanctitas, vt & ipse, quod S. Augustinus statuere dignatus est, deliberare possit, vtrumnam & hoc concedendum sit, an reticendum, hoc est, de appellationibus inferioris gradus. Si ergo adhuc in dubium venit de hoc capitulo, iustum est, vt beatissimæ Romanæ sedis episcopus informari debeat, si tamen in approbatis Canonibus hoc inueniri possit.

IX.

Aurelius episcopus dixit : Etiam, quæ dudum vestræ caritati intimauius, nunc patimini exemplaria statutorum Nicæni Concilii, sed & quæ hic salubriter a nostris decessoribus, secundum eiusdem Concilii normam, formata sunt, vel quæ nunc ordinata sunt, a nobis recitari, & gestis inferi. Omne Concilium dixit : Exemplaria fidei & statuta Nicenæ Synodi, quæ ad nostrum Concilium per beatæ recordationis, olim prædecessorem tuæ sanctitatis, (qui interfuit) Cæcilianum episcopum allata sunt, sed & quæ patres, ea exemplaria sequentes, hic constituerunt, vel nunc communi tractatu statuimus, his gestis ecclesiasticis inserta manebunt, * ita (vt superius dictum est) venerabilibus viris Antiochenæ & Alexandrinæ, sed & Constantinopolitanæ ecclesiarum episcopis, scribere vestra beatitudo dignetur, vt exemplaria verissima Concilii Nicæni sub astipulatione literarum suarum dirigant; quo, declarata veritate, ea capitula, quæ in commonitorio præsens frater & coepiscopus no-

ster

ANNO
CHRISTI
419.
* refertur

* for. ita
vt. appen-
admitti
superius.

ster Faustinus & compresbyteri Philippus & A-
fellus secum attulerunt, aut ibidem reperta, a nobis
firmabuntur: aut si non inueniuntur, collecta Sy-
nodo, de hoc in sequenti tractabimus. Daniel no-
tarius Nicæni Concilii professionem fidei vel e-
ius statuta recitavit in Concilio Africano.

SYMBOLVM NICÆNV M.

X.

Credimus in vnum Deum, Patrem omnipo-
tentem, omnium visibilium & inuisibilium condi-
torem. Et in vnum dominum Iesum Christum, fi-
lium Dei, natum de Patre, vnigenitum, hoc est,
de substantia patris, Deum de Deo, lumen de lu-
mine, Deum verum de Deo vero, natum, non fa-
ctum, vnus substantiæ cum Patre, quod Græci di-
cunt ὁμοούσιον, per quem omnia facta sunt, siue quæ
* in cælis, siue quæ in * terris. Qui propter nos ho-
mines, & propter nostram salutem, descendit, &
incarnatus est de Spiritu sancto, & homo factus,
passus est, & resurrexit tertia die. Ascendit in cæ-
los, sedet ad dexteram Patris, inde venturus iudi-
care viuos & mortuos. Et in Spiritum sanctum.
Eos autem qui dicunt, Erat, quando non erat:
& Priusquam nasceretur, non erat: & Quia ex nul-
lis existentibus factus est, vel ex alia substantia, vel
natura, dicentes mutabilem & conuertibilem fi-
lium Dei; hos anathematizat catholica & apostoli-
ca ecclesia.

* celo,
* terra.

EPISTOLA
AFRICANI CONCILII
AD BONIFACIVM PAPAM I.

Domino beatissimo & honorabili fratri Bonifacio, Aurelius, Valentinus primæ sedis prouinciæ Numidiæ, & ceteri, qui præsentibus adfuimus, numero ducenti decem & septem, ex omni Concilio Africæ.

QUONIAM Deo placuit, vt de his quæ nobiscum egerunt sancti fratres nostri, coepiscopus &c.

In Concilio Africano plenissime hæc epistola descripta circa finem reperitur, simul cum certis aliis, videlicet rescripto Cyrilli Alexandrini ad Concilium Africanum, & epistola Attici Constantinopolitani ad idem Concilium. Quæ omnia ad Concilium Carthaginense sextum pertinent, quamquam in Africano reficentur Concilio, quod utique Africanum Concilium ad septimum Carthaginense continuatur.

TITVLI CAPITVLORVM
NICÆNI CONCILII
PER TEILONEM ET THARISTVM
CONSTANTINOPOLITANVM
de Græco in Latinum conuerforum.

I. De eunuchis qui seipsos abscindunt.	XII. De his qui abrenuntiant, & iterum ad seculum sunt reuersi.
II. De his qui ex gentibus post baptismum ad clericatus ordinem promouentur.	XIII. De his qui in exitu communionem requirunt.
III. De commanentibus cum mulieribus.	XIV. De catechumenis lapsis.
IV. De ordinatione episcoporum.	XV. De clericis, ne de ciuitate vna ad aliam transeant.
V. De excommunicatis.	XVI. De his qui in ecclesiis, in quibus proeecti sunt, minime perdurauerunt.
VI. De priuilegiis quæ quibusdam ciuitatibus competunt.	XVII. De clericis qui vsuras accipiunt.
VII. De episcopo Æliæ, id est, Hierosolymorum.	XVIII. De priuilegiis presbyterorum.
VIII. De his qui dicuntur Cathari, id est, mundi.	XIX. De his qui a Paulo Samosateni ad ecclesiam veniunt.
IX. De his qui ad sacerdotium sine examinatione promoti sunt.	XX. De flectendo genu.
X. De lapsis ignoranter ordinatis.	XXI. De obseruatione Nicani Concilii, vt nulla de reliquo varietas oriatur in ecclesiis.
XI. De his qui negauerunt.	

CAPITVLA.

I.

SI quis per languorem a medicis sectus est, aut a barbaris abscissus est, iste remaneat in clero. Si quis autem sanus se abscidit, istum & in clero positum abstinere oportet, & de cetero nullum talium debere promoueri. Sicut autem hoc manifestum est, quia de his qui hanc rem excogitant, audentque seipsum abscindere, dictum sit: sic eos, qui a barbaris aut a dominis castrati sunt, inueniuntur autem alias digni, tales ad clerum applicat Canon.

Dist. 55.
 Si quis a medicis. & in Decr. Iuo. lib. 3.

II.

Quia multa aut necessitate, aut aliter, cogentibus hominibus, facta sunt contra Canonem ecclesiasticum, ut homines ex gentili vita nuper accedentes ad fidem, & in paruo tempore catechizati, statim ad spirituale lauacrum ducantur, & simul, cum baptizati fuerint, promoueantur ad episcopatum, aut ad presbyterium, placuit, de cetero nihil tale fieri. Nam & tempore opus est ei qui catechizatur, & post baptisma approbatio amplior. Manifesta est enim apostolica scriptura, quæ dicit: *Non neophytum, ne forte in superbiam elatus, in iudicium incidat & laqueum diaboli.* Si autem, procedente tempore, aliquod animi peccatum inueniatur circa huiusmodi personam, & conuincatur a duobus aut tribus testibus, ipse cesset a clero. Si quis autem præter hæc facit, quasi aduersus magnum Concilium se efferens, ipse periclitabitur de clero.

Dist. 48.
 Quoniam multa sunt sin.

1. Tim. 3.

III.

Dist. 31.
Interdixit
& in Decr.
Iuo. lib. 3.

Interdixit omnimodo sanctum Concilium, neque episcopum, neque presbyterum, neque diaconum, neque ex toto eum qui in clero est, habere secum subintroducendam mulierem, nisi forte matrem, aut sororem, aut eas solas personas, quæ refugiunt omnes suspiciones.

IV.

Dist. 64.
Episcopi ab
omnibus
qui.

Episcopum oportet maxime quidem ab omnibus qui sunt intra prouinciam episcopis ordinari. Si autem hoc difficile fuerit, aut propter urgentem necessitatem, aut propter longitudinem itineris, omnimodo tres in vnum conuenientes, consentientibus & his qui absentes sunt episcopis, & spondentibus per scripta, tunc manus impositione fieri. Confirmatio autem eorum quæ fiunt, danda est unicuique a suæ prouinciæ metropolitano.

V.

11. quæst. 3.
Seruetur
ista sententia.

De eis qui excommunicantur, siue de clero sint, siue de laico agmine, ab episcopis per singulas prouincias obtineat sententia, iuxta Canones, eos qui ab aliis abiiciuntur, ab aliis non recipiendos. Requiritur autem, ne pusillanimitate, aut pertinacia, aut aliqua alia molestia episcopi sint excommunicati. Ut ergo hoc decentius requiratur, bene placuit, singulis annis per singulas prouincias bis in anno Concilia fieri, omnibus simul episcopis in vnum congregatis, ut tales quæstiones requirantur. Et ita, qui manifeste offenderint episcopum, rationaliter excommunicati apud omnes esse putentur, quamdiu aut in commune, aut episcopo placeat

humaniorem pro his ferre sententiam. Concilia autem fiant, vnum quidem ante quadragesimam Paschæ, vt omni pusillanimitate sublata, munus mundum offeratur Deo: secundum autem, circa tempus autumnii.

Dist. 18.
Habeatur
semel Con-
cilium.

VI.

Antiquiores obtineant, qui apud Ægyptum sunt & Libyam & Pentapolim, ita vt Alexandrinus episcopus horum omnium habeat sollicitudinem, quia & vrbis Romæ episcopo similis mos est. Similiter autem & circa Antiochiam, & in ceteris prouinciis priuilegia propria reseruentur metropolitanis ecclesiis. Omnino autem manifestum est illud, quia si quis præter Concilium metropolitani factus fuerit episcopus, hunc Concilium magnum definiuit non debere esse episcopum. Si verò communi omnium decreto rationabili, secundum Canonem ecclesiasticum comprobato, duo aut tres propter proprias inimicitias contradixerint, obtineat sententia plurimorum.

Dist. 65.
Mos anti-
quus per-
duret.

Dist. 64.
Illud ge-
neraliter
in.

Dist. 65.
Sane si cõ-
mune om-
nium.

VII.

Hierosolymitani consuetudo antiqua seruetur, vt Æliæ episcopus honoretur, & habeat ordinem honoris, salua tamen metropolitani dignitate eiusdem prouinciæ.

Dist. 65.
Quoniam
mos anti-
quus.

VIII.

Si aliquando venerint ad catholicam ecclesiam Cathari, placuit, sicut & magnæ Synodo, eos ordinatos sic manere in clero. Ante omnia autem, hæc profiteri ipsos per scripturam oportet, quod consentiant, & sequantur catholica & apostolica

1. quest. 7.
Si qui vo-
luerint.

dogmata. Hoc est, & bigamis communicare, & his qui in persecutione lapsi sunt, circa quos & tempus constitutum est, & dies definitus: & sequatur in omnibus quæ placuerunt catholicæ ecclesiæ episcopo vel presbytero. Vbicumque autem omnes siue in castellis, siue in ciuitatibus, ipsi inuenti fuerint ordinati, qui inueniuntur in clero, sint in eodem habitu. Quotquot autem, vbi catholicæ ecclesiæ episcopus vel presbyter extat, accedunt; manifestum est, quod episcopus ecclesiæ habebit dignitatem episcopi. Qui autem nominatur apud eos episcopus, presbyterii honorem habebit, nisi forte placuerit episcopo, honoris eum nomine frui. Sin vero non hoc ei placuerit, prouidebit ei locum, aut chorepiscopatus, aut presbyterii, vt in clero omnino esse videatur, quatenus non in ciuitate duo sint episcopi.

IX.

Dist. 8r.
Si quis sine
examina-
tione.

Si qui sine examinatione promoti sunt episcopi, aut presbyteri, vel cum discutiuntur, confessi sunt quæ peccauerunt, vel si ab aliis conuincantur, & confitentibus, contra Canonem homines commoti, manus eis imposuerint, tales Canon non suscipit, sed abiicit. Hoc enim quod irreprehensibile est, defendit catholica ecclesia.

X.

Dist. 8r.
Quicum-
que ex his.

Quicumque de lapsis ordinati sunt per ignorantiam, aut simulationem ordinantium, hoc non præiudicat Canoni ecclesiastico: cogniti etenim deponuntur.

XI.

ANNO
CHRISTI
419.

De his qui præuaricati sunt præter necessitatem, aut præter ablationem facultatum, aut præter periculum, vel tale aliquid, quod factum est sub tyrannide Licinii; placuit sancto Concilio, licet indigni sint, humanitate tamen subuenire eis. Quotquot igitur sincere pœnitent, tres annos inter audientes sint. Qui lapsi sunt fideles, * septem annos succumbant: duobus vero annis, sine oblatione, populo communicent in orationibus.

XII.

Quicumque vocati sunt per gratiam, & primordia demonstrantes bona, deposuerunt cingulum militiæ, postea vero ad proprium vomitum reuoluti sunt, ita vt aliqui & pecuniam conferant, & beneficiis militiam repetant; isti decem annos succumbant, post * triennium auditionis tempus. Sed in his omnibus oportet discutere voluntatem & speciem pœnitentiæ. Quotquot enim timore & lacrymis & perseuerantia & bonis operibus conuersionem non simulatione demonstrant; isti, adimplentes constitutum tempus auditionibus, orationibus merito communicabunt: & postea licebit episcopo humanius de his aliquid cogitare. Qui autem indiscrete tulerunt, & ingressum sibi sufficere arbitrati sunt ad conuersionem, definitum omne compleant tempus.

De pœnitentia distinct. 5. Si qui vero per.

* triennale

XIII.

De exeuntibus de corpore, vetus & canonica lex custodiatur & nunc, vt qui mori sperantur, nouissimo iuuamine non priuentur. Si vero despe-

26. quest. 6. De his vero qui recedunt.

ANNO
CHRIST.
419.

ratus, communionem sumpta, & oblatione percepta, iterum conualescat, sit inter eos qui orationibus tantum communicant. Generaliter autem homini morituro, petenti sibi communionis gratiam, episcopus probabiliter oblationem ei contradat.

XIV.

De catechumenis lapsis, placuit sanctæ & magnæ Synodo, ut triennio tantum audiant, postea orent cum catechumenis.

XV.

7. quest. 1.
Non oportet episcopum vel reli.

Propter grandem tumultum, & seditiones quæ fiunt, placuit, omnimode auferri consuetudinem, quæ est contra Canonem in aliquibus partibus admissa, ita ut de ciuitate in ciuitatem nec episcopum, nec presbyterum, neque diaconum transferri liceat. Si quis autem post sancti & magni Concilii definitionem tale aliquid agere tentauerit, aut se dederit huiuscemodi negotio, cassabitur huiusmodi machinatio, & restituatur ecclesiæ, in qua aut episcopus, aut presbyter, aut diaconus fuerit ordinatus.

XVI.

7. quest. 1.
Si qui vero sine respectu.

Hi qui facile se periculis ingerentes, neque timorem Dei ante oculos habentes, neque ecclesiasticum Canonem scientes, discedunt ab ecclesia, presbyteri aut diaconi, aut quicumque sunt in Canone constituti, isti nullo modo suscipi debent ab alia ecclesia, sed omnem eis necessitatem imponi oportere, ut ad proprias parochias reuertantur. Pertinaces autem, excommunicatos esse oportet.

Si

ANNO
CHRISTI
419.

Si autem aliquis ausu temerario subriperit ad alterum pertinentem, & ordinaverit in sua ecclesia, non consentiente episcopo, a quo discesserat clericus, qui in Canone constituitur, infirma sit huiusmodi manus impositio.

XVII.

Quoniam plures in Canone constituti, cupiditatem & lucra turpia sectantur, oblique sacræ Scripturæ, dicentis: Qui pecuniam suam non dedit ad usuram: cum fenerantur aliis, centesimas exigunt: iuste statuit sanctum & magnum Concilium, ut si quis inuentus fuerit, post hanc definitionem, usuram accipiens, aut aliud aliquid excogitans turpis lucri gratia, abiiciatur a clero, & alienus a Canone sit.

14. que. 4.
Quoniam
multi clerici.
& distinct. 47.
Quoniam
mult. sub
re.
Psal. 14.

XVIII.

Peruenit ad sanctum & magnum Concilium, quod in quibusdam locis aut ciuitatibus presbyteris gratiam sacræ communionis diaconi porrigant: quod neque Canon, neque consuetudo tradidit, ut qui potestatem offerendi non habent, his qui offerunt corpus Christi, porrigant. Sed etiam hoc quoque innotuit, quod quidam diaconi ante episcopos contingant eucharistiam. Omnia igitur hæc amputentur, & maneat diaconi in proprio ordine, scientes quod episcoporum quidem ministri sunt, presbyteris autem inferiores existunt: accipiant autem ex ordine eucharistiam post presbyteros, eis dante aut episcopo, aut presbytero. Sed nec sedere eis in medio presbyterorum liceat. Quod si hoc fiat, præter Canonem & præter ordinem probatur existere. Si quis autem obtemperare noluerit post

Distinct. 93.
Peruenit
ad sancta.

hanc definitionem, cesset a diaconio.

XIX.

1. quest. 1.
Si quis con-
fugerit.

De Paulianistis refugientibus ad ecclesiam catholicam, definitio prolata est, rebaptizari eos omnino. Si qui vero ex eis præterito tempore fuerint in clero, si quidem sine querela & reprehensione fuerint post baptismum, ordinentur ab episcopo ecclesiæ catholicæ. Si vero discussio eos minus idoneos inuenerit, deponi eos conuenit. Similiter autem & de diaconibus, & omnino de his qui sub Canone conuersantur, eadem forma seruabitur. Meminimus autem de diaconissis, quæ in eadem specie sunt, quia manus impositionem aliquam non habent, ut omnino inter laicas computentur.

XX.

De consec.
distinct. 3.
Quoniam
sunt in die.

Quoniam sunt quidam, qui die Dominico flectunt genua, & in diebus Pentecostes, placuit de hoc sanctæ & magnæ Synodo, cunctos in omnibus locis consonanter & consentienter, stantes Deum orare debere.

*Capitulorum Nicæni Concilii, in sexto apud Carthaginem
Concilio relictorum, finis.*

XXI.

Sanctum Conciliū: Traditis omnibus, & rite dispositis, ut ecclesiarum pax & fides in orientis atque in occidentis partibus vna eademque seruetur, hæc ecclesiastica statuta necessario credimus inferenda.

Epistolam Africani Concilii ad Cælestinum papam ac vrbs Romæ episcopum, quæ incipit: *Domino dilectissimo, & honorabili patri Cælestino, Aurelius, Palatinus, &c.* quæ in fine Concilii Africani haud longe post septimum Carthaginense integre ponitur, si quis huc pertinere velit, per nos quidem huc inferre potest.

ANNO
CHRISTI
451.

EDITIO ALTERA
EX CODICE CANONVM
ECCLESIAE AFRICANÆ.

ΜΕΤΑ τὴν ὑπατείαν τῆς ἐνδο-
ξοτάτων βασιλέων Ονωρίου
τῷ δαδέρχον, καὶ Θεοδοσίου τῷ ὀδδον,
τῷ αὐγούστου, τῆς παρ' ὀκλίω καλανδῶν
Ἰενίων, ἐν Καρχηδονί εἰς τὸ σήκητον τῆς
ἐκκλησίας Φαύστου συνελεθόντων, Αὐ-
ρηλίου τῆς πάπας, ἄμα Βαλεντίνου τῆς
παρ' Ἰταλίας καὶ Φαυστίνου τῆς Νομιδικῆς χεί-
ρας, Φαυστίνου δὲ Πικένου τῆς Ρομε-
νίας ἐκκλησίας τῆς Ἰταλῶν χείρας, πο-
ποτηρῆ τῆς ἐκκλησίας Ρώμης ἄλλὰ
καὶ διαφόροις τοποτηρῆταις τῆς Αφρι-
κανῶν ἐκκλησιῶν, τῆς ἐστὶ τῆς δύο Νο-
μιδικῶν, τῆς Βυζακτικῆς, Μαυριτανί-
ας Σιφιφένσης, καὶ Μαυριτανίας τῆς
Καισαρειανῆς, καὶ Τεμπολίως καὶ Βι-
κεντῶ Κολοσιταίνω, Φορτωμαλιανῶ
Νεαπολίτη, καὶ τοῖς λοιποῖς ἐπισκόποις
τῆς ἀφρικανικῆς χείρας, διακόσιοι δε-
καεπτά· ἐμὲν δὲ καὶ Φιλίππου καὶ Α-
σέλλου τοῖς πρεσβυτέροις τοποτηρῆταις
τῆς ἐκκλησίας Ρώμης ταῦτα ἀπὸ καὶ
αὐτοῖς ἤρεσε, ἄρξάντων τῶν διακόνων.

Αὐρήλιος ἐπίσκοπος εἶπε·
μὲν τὴν ὁμοθυμαδὸν ἡμέραν τῆς συνό-
δου, ὡς μέμνησθε ἀδελφοὶ μακαριώ-
τατοι, πολλὰ ἐζητήσαμεν ἐν τῷ ἀνα-
μνησθῆναι ἡμᾶς ἐν ἀδελφοῖς ἡμῶν, ἐν
νῦν εἰς τὴν ἄρξαν συνόδου τοπο-
τηρῆταις συνελεθόντας, αὐτοῖς περὶ
ζήμενοις ἀνάστη ἔστιν ἐπιθεῖναι. διὸ
τῶν διακόνων ἡμῶν παρ' ἡμῶν συνελεθόντων
τῆς ποσούτου ἀξιοσημείως ἐπιθέμεναι χάριτας ἀναπέμψαι· ἵνα τῶν
μὲν, πᾶσι τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου, ἀ νῦν ἐχομεν καὶ ἐπὶ τῶν πατέρων
κατέστησαν· τὸ δὲ, καὶ ἀπὸ ἐπιταῦτα ἐπὶ τῶν παρ' ἡμῶν ἡμᾶς τὴν

Concil. Tom. 4.

POST consulatum gloriosis-
simorum imperatorum Ho-
norii XII. & Theodosii VIII. Au-
gustorum, VIII. Kalendas Iulias,
Carthagine in secretario basi-
licæ Fausti, cum Aurelio papa,
una cum Valentino primæ sedis
provinciæ Numidiæ, Faustino
ecclesiæ Potentina, provinciæ
Italiae Piceni, legato ecclesiæ
Romanæ; sed & legatis diuersa-
rum provinciarum Africana-
rum, id est Numidiarum dua-
rum, Byzacenæ, Mauritanie Si-
tiphensis, & Mauritanie Cas-
tariensis, sed & Tripolis; & Vin-
centio Culustano, Fortunatia-
no, & ceteris episcopis provin-
ciæ proconsularis residentibus
CCXVII. nec non Philippo &
Asello presbyteris æque legatis
Romanæ ecclesiæ, confederunt,
astantibus diaconis.

Aurelius episcopus dixit: Conc. Car-
thagin. 6.
cap. 1.
Post diem præstitutam Concilii,
ut recordamini fratres beatissi-
mi, multa flagitata sunt, expe-
ctantes fratres nostros, qui nunc
ad præsentem Synodum legati
aduenerunt, quæ gestis necesse
est societur: quæ de re Domino
Deo nostro de tantæ congrega-
tionis cœtu gratias referimus.
Superest, ut tam exemplaria Ni-
cæni Concilii, quæ nunc habe-
mus, & a patribus constituta
sunt, quam etiam hic a decessori-

LII ij

bus nostris eamdem Synodum firmantibus, vel quæ secundum eam formam, per omnes clericorum gradus, a summo vsque ad vltimū salubriter ordinata sunt, in medium proferantur. Ab vniuerso Concilio dictum est: Proferantur.

Conc. Carthag. 6.

Daniel notarius recitauit. Nicæni Concilii fidei professio, vel statuta ita se habent. Et cum diceret Faustinus episcopus plebis Potentinæ, prouinciæ Italiae Piceni, legatus Romanæ ecclesiæ, dixit: Iniuncta nobis sunt a sede apostolica aliqua per scripturam, aliqua etiam in mandatis, cum vestra beatitudine tractanda, sicuti & gestis superioribus meminimus, hoc est de Nicænis Canonibus; vt conferentur & constituta eorum, & consuetudo: quia aliqua ordine & Canone tenentur, aliqua consuetudine firmata sunt. De his ergo primitus, si placet beatitudini vestræ, tractemus; & postea cetera, quæ acta vel inchoata sunt, inserta firmabuntur, vt & ad sedem venerandam rescriptis vestris intimare possitis, ad quæ nos admonuisse apud venerabilem papam euidenter clareat, licet & capitula actionum iam inserta sint gestis. De ipsis ergo, vt superius dixi, quid vestræ beatitudini placeat, agere debemus. Veniat ergo commonitorium in medium, vt scire possit vestra beatitudo, quid in eo contineatur, vt ad singula respondeatur.

Carthag. 6. cap. 1.

Aurelius episcopus dixit: Proferatur commonitorium, quod fratres & confacerdotes nostri

αὐτῶν συνέδριον βεβαιωσάντων, καὶ τὰ κτ' αὐτὸν τύπον διὰ πάντας τῶν κληρικῶν βαθμοῖς ἀπὸ τοῦ ἀκροῦ ἕως τοῦ ἐλάτου σωτηριωδῶς παρθένηται, εἰς μέσον παρενεργῶσιν. ἀπὸ πάσης τῆς συνέδρου ἐλέγχθη· παρενεργῶσιν.

ANNO
CXXXIIII
419.

Δανιὴλ νοτάριος αἰέγων τῆς ἐν Νικαίᾳ συνέδρου ἡ ὁμολογία τῆς πίστεως, ἣτοι τὰ ὀρεαθέντα οὕτως ἐχθ. καὶ ἐν τῷ λέγειν, Φαυστῖνον ἐπίσκοπον Πικιένου, τοῦ λαοῦ τοῦ Ποτηντιῶου τῆς Ἰταλῶν χώρας, τοποτηρητῆς τῆς Ῥωμαίων ἐκκλησίας, εἶπεν· Ἐπετρέπη ἡμῖν ἀπὸ τῆς ἀποστολικῆς καθέδρας, ἵνα ἐπὶ ἐλάτῳ τραχηλάτῳ, ὡς αὐτῶν μνημόνια ἐν τοῖς διωτέροις πεπραγμένοις, τὸ ἐστὶν περὶ τῆς ἐν Νικαίᾳ κανόνων, ἵνα φυλαχθῶσι καὶ ὀρθεῖται αὐτῶν, ἃ ἡ σωτηρία· ἐπειδὴ ἵνα τὰ ἐξ ἐκείνων κληρικῶν κρατοῦνται, ἵνα σωτηρία ἐτυπώσῃ. περὶ τοῦτον τῶν ἐν τῷ παλαιῶν, ἐὰν δέξομαι τῆς μακαριότητις ἡμῶν, συζητήσωμεν, καὶ μὴ τῶν παλαιῶν πεπραγμένων καὶ ἐκείνων, ἐν τῷ ἡμῶν βεβαιωθῶσιν· ἵνα καὶ πρὸς τὴν ἀποστολικὴν καθέδραν ἀνηγαγῶμεν ἡμετέροις ἐμφανίσαι δυνήσῃτε, καὶ τῶν αὐτῶν περὶ σωτηρίας πάπαις δηλώσῃτε, ὡς ἐπιμελῶς ἀνεμνήσθημεν· εἰ καὶ ὅτι τὰ κεφάλαια τῶν πεπραγμένων ἡδη τοῖς πεπραγμένοις ἐβλήθησαν. περὶ τούτων τῶν παλαιῶν, ὡς παρῆνεν, ἵνα δέξομαι τῆς ἡμετέρας μακαριότητις, περὶ ἐκείνων ὀφείλωμεν. ἐλάτῳ τραχηλάτῳ εἰς μέσον τὸ κομμονιτώριον, ἵνα δυνήσῃτε γινῶσθαι, ἵνα ἐν αὐτῷ περὶ ἐλάτῳ, ὅπως πρὸς ἕκαστον ἀποκρισὶς δαδῆ.

Αὐρήλιος ἐπίσκοπος εἶπε· Ἐροκομῶν τὸ κομμονιτώριον, ὅπως αἱ ἀδελφοὶ καὶ συλλειτουργοὶ ἡμῶν τοῖς

ANNO
 CHRISTI
 419.

πεπραγμένοις ἐναρχῶν ἐπεφάσι-
 σαν, ἔτι λοιπὰ ἀκολουθῶν, τὰ γὰρ πε-
 πραγμένα καὶ τὰ περαιτέρω.

Δαμιῆλ νοτάριε, ἀνέγω κομ-
 μονιτώριον τῶ ἀδελφῷ Φαυστίνῳ,
 καὶ τοῖς τέκνοις Φιλίππῳ καὶ Ασέλλῳ
 τοῖς πρεσβυτέροις, Ζώσιμος Ἐπίσκο-
 πος. Τὰ κατὰ πρῶτον ἐπιτελεῖται ὑμῖν πε-
 πραγμένα οὐ λανθάνουσιν. ὑμεῖς οὕτως
 ὡς ἴνα ἡμετέρα ἐκείσε, μᾶλλον δὲ ἡ
 ἡμετέρα ἐκείσε ἐν ὑμῖν ἄριστά ὄσθι,
 πάντα ἐπιτελέσασθε· μάλιστα καὶ τὸ πο-
 ῖν ἡμῶν ἐχόντες τὸ ἐνταλίμα καὶ τὰ ρήμα-
 τα τῆς καθολικῆς ἀπὸ πλείονα
 βεβαίωσιν τῶ ἄρῳ κομμονιτωρέω
 ἐπέταξα μὲν. οὕτως γὰρ εἶπον, ὡ ἀδελ-
 φοί, ὅτι ἐν Νικαίᾳ συνόδῳ, ὅτε
 ἐπὶ τῆς Ἐπισκοπῆς ἐκκλησίᾳ ἐψη-
 φίζοντο.

Ἦρεσε δὲ, ὡς ἐὰν Ἐπίσκοπος κα-
 τηγορηθῆ, καὶ κρίνωσιν οἱ συνεληθόντες
 Ἐπίσκοποι τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἐπαρχίας, καὶ
 τῆς βαθμοῦ αὐτοῦ κατελέωσιν αὐτὸν, καὶ
 δόξῃ ἐκκαλεῖσθαι ἑαυτὸν πρὸς
 τὸ μακαριώτατον Ἐπίσκοπον Ρώμης·
 καὶ αὐτὸς ἀκροαθῆναι, καὶ τὸ
 ποιῶν δίκαιον νομίσῃ, ὡς ἀνεω-
 δῆται πρὸς αὐτὸν· ἡ δὲ ἀρχὴ κατὰ
 ἐξουσίαν πρὸς τὸν ἐν τῇ ἡμετέρῃ ἐπαρ-
 χίᾳ Ἐπισκόπου· ἵνα αὐτὸν Ἐπιμελῶς
 πάντα συζητήσωσι, καὶ κατὰ τὸ
 πρῶτον εἰρησώσῃ. διὸ ἐὰν τις ἀξιοῖτο πε-
 πραγμένα αὐτοῦ πάλιν ἀκουσθῆναι, καὶ οἰ-
 κείᾳ δόξῃ κινήσει· ὅτι Ἐπίσκοπον Ρώ-
 μης, ἵνα ἐν τῇ πληροῦ αὐτοῦ πρεσβυ-
 τερον δόξῃ εἴη, ἐν τῇ ἰσοστασίᾳ αὐτοῦ εἴη
 ὅτι βούλεται, καὶ ὅτι ἰσοστα-
 σεῖται. καὶ ἐὰν ἡμετέρας ἐπιμελῶς ἴνας,
 ὡς ἄρῳ αὐ-
 τῶν μὲν τῆς Ἐπισκοπῆς κρίναι, ἔχοντας
 πρὸς αὐτὸν τὸ δόξῃ εἶναι·
 τῶ αὐτῶν, ἐν τῇ κρίσει αὐτοῦ εἴη· ἐὰν δὲ καὶ
 νομίσῃ ἄρῳ τῶ Ἐπισκό-
 πῳ

in actis nuper allegauerunt, &
 cetera quæ acta sunt, vel agenda
 sunt subsequenter.

Daniel notarius recitavit cō-
 monitorium: Fratri Faustino, &
 filiis Philippo & Asello presby-
 teris, Zosimus episcopus. Vobis
 commissa negotia non latent
 vos: ita ac si nostra, imo quia no-
 stra ibi in vobis presentia est,
 cuncta peragite, maxime cum &
 hoc nostrū possitis habere man-
 datum, & verba Canonum, quæ
 in pleniorē firmitatē huic
 commonitorio inseruimus. Ita
 enim dixerunt fratres in Nicæ-
 no Concilio, cum de episcopo-
 rum appellatione decernerent.

Placuit autem, ut si episcopus
 accusatus fuerit, & iudicauerint
 congregati episcopi regionis
 ipsius, & de gradu suo deiecerint
 eum, & appellasse videatur, &
 cōfugerit ad beatissimum eccle-
 siæ Romanæ episcopum, & vo-
 luerit audiri, & iustum putauerit
 ut renouetur examen, scribere
 his episcopis dignetur, qui in
 finitima & propinqua prouincia
 sunt: ut ipsi diligenter omnia re-
 quirant, & iuxta fidem veritatis
 definiant. Quod si quis rogat
 causam suam iterum audiri, &
 deprecatione sua mouerit epi-
 scopum Romanum, ut de late-
 re suo presbyterum mittat; erit
 in potestate episcopi quid velit,
 & quid existimet. Et si decreuerit
 mittendos esse qui presentes
 cum episcopis iudicent, habentes
 auctoritatem eius a quo de-
 stinati sunt, erit in eius arbitrio.

Si vero crediderit sufficere epi-

scopus, ut negotio terminum imponant, faciet quod sapientissimo consilio suo iudicauerit. Et cum recitaret,

Carthag. 6.
c. 4.

Alypius episcopus ecclesie Thagastensis, legatus provincie Numidie, dixit: De hoc iam superioribus etiam literis Concilii nostri rescripsimus, & id nos seruaturus profitemur, quod in Niceno Concilio constitutum est: adhuc tamen me mouet, quomodo cum inspiceremus Græca exemplaria huius Synodi Nicenæ, ista ibi, nescio qua ratione, minime inuenimus: unde petimus venerationem tuam, sancte papa Aureli, ut quia hoc authenticum Concilium Nicenum in vrbe dicitur esse Constantinopolitana, aliquos cum scriptis tuæ sanctitatis mittere digneris, & non solum ad ipsum sanctum fratrem nostrum Constantinopolitanum episcopum, sed etiam Alexandrinum & Antiochenum venerabiles sacerdotes, qui hoc nobis Concilium sub adstipulatione literarum suarum dirigant, ut omnis postmodum ambiguitas auferatur; quia nos ita, ut frater Faustinus attulit, minime inuenimus ista: nos tamen paulisper seruaturus, ut ante dixi, donec integra exemplaria veniant, profitemur. Petendus est autem literis nostris etiam venerabilis ecclesie Romanæ episcopus Bonifacius, ut ipse quoque dignetur ad memoratas ecclesias aliquos mittere, qui eadem exemplaria debeant secundum eius scripta perferre: nunc autem memorati Nicæni Concilii, qualia exempla

ποις, ἵνα πέρας τῷ πράγματι ὀπιθώσι, ποιήσῃ τὸ τῆ σωεπιτοτῆ αὐτῶ βουλήν περιεπέμψον. Καὶ ἀγαθωδέντων,

ANNO
CHRISTI
419.

Ἀλύπος ὁπίσκοπος τῆς Θεαγασέων ἐκκλησίας, τοποτηρήτης τῆς Νομδικῆς ἐπαρχίας, εἶπεν· Περὶ τοῦτου ἤδη καὶ τοῖς ἀνωτέροις γραμμασι τῆς συνόδου ἡμεῶν ἀντεγράψαμεν καὶ τὸ τοῦ ἡμῶν φυλάξεν ὁμολογηθῆναι, τὸ ὁρεθῆναι ὑπὸ τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου ὁμῶς ἐπὶ ἐμὲ κινεῖ, ὅτι ἐν τῷ ὀπισθὴν ἡμῶν τοῖς γραμμοῖς ἴσως ταύτης τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου, ταῦτα ἐμὲ, ἐκ οἶδα πῶς λόγῳ, οὐδαμῶς ἐβρομῆν ὅθεν αὐτῶν πλεονημοσύνη πλεονημοσύνη ἀγνώτατε πάτερ Ἀυρήλιε, ἐπεὶ δὲ τὰ ἀντιδικὰ τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου ἐν Κωνσταντινουπόλει λέγεται εἶναι, ἵνα μὴ γραμμάτων τῆς ὑμετέρας ἀγνώσεως πέμψαι κατὰ ξιῶσατε καὶ μὴ μόνον πρὸς αὐτὸν τὸ ἀγνώτατον ἀδελφὸν ἡμῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὀπίσκοπον, ἀλλὰ καὶ τὸν Ἀλεξανδρείας καὶ Ἀντιοχείας ὅν πρὸς κλητικὸν ἱερεῖς, οἱ ἵνες τῆς αὐτῆς συνόδου ἡμῶν μετὰ ὑποσημειώσεως τῶν οἰκείων γραμμάτων δοσεύλωσιν, ὥστε πᾶσαι μὴ ταῦτα ἀμφισβήτησιν ἀφαιρέσθαι· ἐπεὶ δὲ καὶ ἡμεῖς οὕτως, ὡς ὁ ἀδελφὸς Φαυστίνος ἠγάγη, οὐδαμῶς ἐβρομῆν ταῦτα ὁμῶς ἡμῶν πρὸς ὀλίγον φυλάξαντας, ὡς πρὸς εἶπον, ἕως οὗ τὰ ἐντελῆ ἴσα ἐλθῶσιν, ὁμολογηθῆναι. ὁφείλομεν δὲ αἰτῆσαι γραμμασιν ἡμετέροις καὶ τὸν σεβασμιώτατον τῆς ἐκκλησίας Ρώμης ὀπίσκοπον Βονιφάτιον, ἵνα καὶ αὐτὸς ὁμοίως κατὰ ξιῶση πρὸς τὰς μνημονωθείσας ἐκκλησίας εἰλάτῃνας, ὁφείλοντας τὰ αὐτὰ ἴσα καὶ τὰ παρ' αὐτῶν γραφέντα ἀγαγεῖν. νῦν δὲ τῆς μνημονωθείσας ἐν Νικαίᾳ συνόδου ἀπὸ ἑξῆς ἴσα,

ANNO CHRISTI 459.

τοῖς πεπερασμένοις τούτοις συζή-
ξωμεν.

Θαυσίνος Ἐπίσκοπος τοποτηρη-
τῆς τῆς Ρώμης εἶπεν· οὐδὲ ἡ ὑμετέρα
ἀγιστοῦν περὶ κρίμα ποιεῖ τῆς ἐκκλη-
σίας Ρώμης, εἴτε περὶ τούτου τῆς κα-
θαλαίου, εἴτε περὶ ἄλλων· ἐπειδὴ
ἠξίωσεν ὁ ἀδελφὸς καὶ συλλειτουργ-
τῆς ἡμῶν Αλύπιος ἀμφιβόλοις εἶναι
τῶν κανόνων. ἀλλὰ ταῦτα περὶ τῶν
ἀγιώτατον καὶ μακαριώτατον πά-
παν ἡμῶν γράψαι καὶ ἠξίωσατε, ἵνα
καὶ οὕτως ὁλοκληρήσῃ τῶν κανόνων συ-
ζητῶν, μὴ τῆς ὑμετέρας ἀγιστοῦν
περὶ πάντων τῶν ὀρεισθέντων τρακτά-
σῃ. δεῖκε γὰρ ἵνα, καθὼς ἡ ὑμετέρα
ἀγιστοῦν περὶ ἐαυτῆς τρακτάσῃ, οὐ-
τω καὶ αὐτὸς καθ' ἐαυτὸν συζητήσῃ·
μήπως φιλονεικία μετὰ τῶν ἐκ-
κλησιῶν ἕως ἀναφυῆ· ἀλλὰ μάλλινον
ἀδελφικῆς ἀγάπης βουλεύσασθαι, ἀν-
τιγράφοντος αὐτῶν, ἵ ὁ φείλει κρείττο-
νος φυλαχθῆναι.

Αὐρήλιος Ἐπίσκοπος εἶπεν· ἔκτος
ῶν περὶ τῆς ἐκκλησίας ἐν τοῖς πεπερα-
σμένοις, ἀνάβηκε ὅτι καὶ γράμμασι τῆς
ἡμετέρας βραχυπέδως τῶν ἀγιώτατων
ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν ἡμῶν Βο-
νηφαλίῳ πάντα ὅσα ἡμετέρας εἰς
πλήρη ἐμφανίσαι. ἐὰν τοίνυν πᾶσιν
δέξασθαι ἡ ἡμετέρα ἐπακολούθησι,
μάταιον εἶναι πάντων. σύμπασα
ἡ συνέδριος εἶπεν· δεῖσκει.

Ναυάτος Ἐπίσκοπος τοποτηρητῆς
Μαυριτανίας Σιφιφένσης εἶπεν· με-
μνήθηθα νῦν τῆς τῆς κομμονιῶν
περὶ πρεσβυτέρων, ἐπὶ μὲν καὶ δια-
κόνων περὶ ἐλάτῃ, πῶς ὀφείλοισιν ἀπὸ τῶν ἰδίων Ἐπισκόπων ἢ ἐκ τῶν ὁμο-
ρουῶν ἀκούεσθαι, ὅπως ἐν τῇ Νικαίῳ συνέδριῳ οὐδαμῶς ἀνέγνωμεν. διὸ
τῆς αὐτῆς καλῶς ἡ ὑμετέρα ἀγιστοῦν ἀναγνωσθῆναι.

ria habemus, his gestis socia-
mus.

Faustinus episcopus, legatus ^{Carthag. 6. cap. 5.}
ecclesiae Romanae, dixit: Nec ve-
stra sanctitas praedicit ecclesiam
Romanae, siue de hoc capitulo,
siue de aliis; quia dicere digna-
tus est frater noster & coepiscopus
Alypius, dubios esse Canones.
Sed haec ipsa ad sanctissimum
ac beatissimum papam nostrum scri-
bere dignemini, ut & ipse inte-
gros Canones inquirens, cum ve-
stra sanctitate de omnibus con-
stitutis tractare possit. Sufficit
autem ut ipse beatissimus epi-
scopus urbis Romae, sicut & ve-
stra sanctitas apud se tractat, ita
& ipse inquireat, ne contentio in-
ter ecclesias nasci videatur: sed
magis caritate fraterna delibera-
re possitis, ipso rescribente, quid
melius obseruari debeat.

Aurelius episcopus dixit:
Praeter ista, quae praemisimus ac-
tis, necesse est ut etiam nostrae
paruitatis literis sancto fratri &
confacerdoti nostro Bonifacio
singula quae tractamus, plenissi-
me intimemus. Ergo si omni-
bus placet prosecutio nostra,
ore omnium discamus. Vniuersum
Concilium dixit, placet.

Nouatus episcopus legatus ^{Carthag. 6. cap. 6.}
Mauritaniae Sitiphensis dixit:
Nunc meminimus hoc commo-
nitorio etiam de presbyteris vel
diaconis contineri, qualiter au-
diri ab episcopis suis, vel a finiti-
mis debeant; quod in Niceno
Concilio minime legimus. vnde
nobis hoc ipsum iubeat sanctitas
vestra recitari.

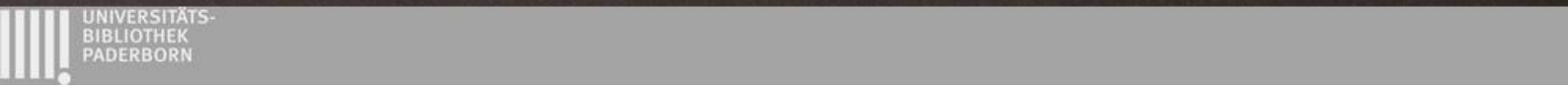
ANNO CHRISTI 419.

Βυζακλιῶνς χάρις εἶπε· Τὸ ὀρειδέν
 ἴσθ' ἡμῶν ἐν Νικαίᾳ συνόδῳ ἡμετέρας
 ναί ὑπὸ τῶν οὐδαμῶς διώταται. Φαν-
 σίνος Ἐπίσκοπος τοποτηρήτης τῆς ἐκκλη-
 σίας Ρώμης εἶπεν· Ἀκριβῶς κ' πλὴν
 ἐπαγγελίαν τῆς ὑμετέρας ἀγιοσύνης,
 τῆς τοῦ κυρίου Αλυπίου, τῆς τοῦ θεοῦ,
 καὶ τῆς ἀδελφοῦ ἡμῶν Ἰουκουῶδου, ἵνα
 ἀκροδοῦσιν πρὸς ἡμᾶς, ἵνα βεβαιωθῶσιν
 ὅσα ἐκ τῆς οὐρανόθεν ἀμφοτέρων ἐστὶν, ἐξ
 ἡμῶν τῶν αὐτῶν κανόνων. πηγαροῦ
 ὡς ἐξέσται ἐν ἡμῖν καὶ ὑμῖν, ὡς ἐστὶ
 ἀγιώτατον καὶ σεβασμιώτατον Ἐπίσκο-
 πον τῆς ἐκκλησίας Ρώμης ἀναγαγεῖν
 ἢ ὑμετέρας ἀγιοσύνης καὶ ἀξιώσεως· ἵνα
 καὶ αὐτὸς, ὅστις καὶ ὁ ἀγιώτατος Αὐγου-
 στῖνος ὀρίσται κατηξίωσται, σκέψασθαι
 διωκτῆν ἐκάτερον. καὶ γὰρ τῆς τοῦ ἁγιο-
 ρητέου ὁδοῦ, καὶ σωπτικῆς, τῆς ἐστὶν ὡς
 τῆς ἐκκλησιῶν τῆς κατωτέρου βαθμοῦ,
 ἐὰν ἀκριβῶς εἰς ἀμφοτέρων ὁδοῦ· καὶ
 ὡς ἐστὶν τοῦ τοῦ κεφαλῆς δίκαιον ὁδοῦ
 Ἐπίσκοπον τῆς μακαρίου θεοῦ
 ὀφείλειν τυπώσασθαι, εἰ μὴ τὸ ἴδιον
 εἶναι τῆς τοῦ τοῦ κατωτέρου ὁδοῦ
 διώταται. Αὐρήλιος Ἐπίσκοπος εἶπε·
 τὰ ἐκπαλαι τῆς ὑμετέρας ἀγάπης παρ'
 ἡμῶν ἐμφανιθέντα ἴσα τῶν ὀρειδέντων
 τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου, νῦν κατὰ δέ-
 ξασθαι· διὰ καὶ τὰ ἐν τῇ ἡμετέρας
 κατηρητικῶν, καὶ τῶν αὐτῆς συνόδου
 τύπον σωτηριωδῶς· ἐπὶ μὲν καὶ τὰ
 νῦν παρ' ἡμῶν ταχθέντα ἀναγνωσθῆ-
 ναι, καὶ τοῖς περὶ ἡμᾶς ἐμβλη-
 θῆναι. σύμψασα ἡ συνόδος εἶπε· τὰ
 ἴσα τῆς πρὸς ἡμᾶς, καὶ τῶν ὁμοίων τῆς ἐν Νι-
 καίᾳ συνόδου, τῶν παλαιῶν ὡς ἡμᾶς
 διὰ Κεκιλιανῆς ἔσονται τῆς ὑμετέ-
 ρας ἀγιοσύνης ὡς ὁμοίων τῆς ἐν
 ταῦτα κατέσται, καὶ νῦν ἡ κοινὴ συζητήσις
 ἡμῶν ὡς ὁμοίων, τοῖς τοῖς ἐκ

uincia Byzacenæ dixit: Quod
 statutum est in Nicæno Conci-
 lio, violari a quoquam nullate-
 nus potest. Faustinus episcopus
 legatus ecclesiæ Romanæ dixit:
 Adhuc secundum professionem
 sanctitatis vestræ, tam sancti A-
 lypii, quam etiam fratris nostri
 locundi, aliqua infirmari credo,
 quod non debeat, cum iam in
 dubium ipsi Canones venerint.
 Ergo, ut placet & nobis, & beati-
 tudini vestræ, ad sanctum & ve-
 nerabilem ecclesiæ Romanæ e-
 piscopum vestra sanctitas refer-
 re dignetur, ut & ipse, quod san-
 ctus Augustinus statuere digna-
 tus est, deliberare possit: vtrum
 nam & hoc concedendum sit, ac
 reticendum, hoc est, de appella-
 tionibus inferioris gradus. Si ergo
 adhuc in dubium venit, & de
 hoc capitulo iustum est, ut bea-
 tissimæ sedis episcopus informa-
 ri debeat, si tamen approbatis
 Canonibus hoc inueniri possit.
 Aurelius episcopus dixit: Etiam
 quæ dudum vestræ caritati inti-
 mauimus, nunc patimini exem-
 plaria statutorum Nicæni Conci-
 lio: sed & quæ hic salubriter a
 nostris decessoribus, secundum
 eiusdem Concilii formam, vel
 quæ nunc a nobis ordinata sunt,
 recitari, & gestis inseri. Omne
 Concilium dixit: Exemplaria fi-
 dei, & statuta Nicænæ Synodi,
 quæ ad nostrum Concilium per
 beatæ recordationis olim præde-
 cessorem tuæ sanctitatis, qui in-
 terfuit, Cæcilianum episcopum
 allata sunt, sed & quæ patres ex-
 emplaria sequentes hic consti-
 tuerunt, vel nunc communi tra-
 ctatu statuimus, his gestis eccle-
 siæ statuimus, his gestis eccle-

Carthag. 6. cap. 8.

Carthag. 6. cap. 9.

fiasticis inserta manebunt, ita vt quemadmodū superius dictum est, venerabilibus viris Antiochenæ & Alexandrinæ, sed & Constantinopolitanæ, ecclesiarum episcopis scribere vestra beatitudo dignetur, vt exemplaria verissima Concilii Nicæni sub adstipulatione literarum suarum dirigat, quo declarata veritate, ea capitula, quæ in commonitorio præsens frater & coepiscopus noster Faustinus, sed & compresbyteri Philippus & Asellus secum attulerunt, aut ibidem reperta, a nobis firmabuntur; aut si non inueniantur, collecta Synodo de hoc in sequenti tractabimus. Daniel notarius Nicæni Concilii professionem fidei vel eius statuta recitavit in Concilio Africano.

ὁμολογίαν τῆς πίστεως καὶ τῶν ὁρίων αὐτῆς, ἐν τῇ τῆς Ἀφροῦ σινωῶδου.

*Professio fidei Nicæni
Concilii.*

CREDIMVS in vnū Deum, patrem omnipotentem, visibilium & inuisibilium factorem. & in vnum Dominum Iesum Christum, filium Dei, natum de patre vnigenitum, hoc est de substantia patris: Deum de Deo, lumē de lumine, Deum verum de Deo vero, natum non factum, vnus substantiæ cum patre (quod Græci dicunt ὁμοούσιον) per quem omnia facta sunt, siue quæ in celo, siue quæ in terra. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit, & incarnatus est, homo factus; passus est, & resurrexit tertia die, ascendit in celos, sedet ad dexteram patris, vnde venturus est iudicare viuos & mor-

κλησιαστικοῖς πεπερασμένοις ἐμβλη-
θέντα μείνωσι δηλονότι, καὶ τὸς προ-
λέει), πρὸς τὸν σεβασμίους ἑπισκό-
πους τῆς ἐκκλησιῶν Ἀντιοχείας, Ἀλε-
ξανδρείας, καὶ Κωνσταντινουπόλεως,
γράψαι κατὰ ξιούσης τῆς ὑμετέρας μα-
καριότητος, ἵνα τὰ ἀληθέστα ἴσα τῆς
ἐν Νικαίᾳ σινωῶδου μετ' ἱστορημειώ-
σεως οἰκείων γραμμάτων ἰσοπέλω-
σιν ὅπως φανερωθείσης τῆς ἀληθείας,
τὰ κεφάλαια ταῦτα, ἀπὸ ἐν τῷ κομ-
μονιτωρίῳ ὁ ἀδελφός καὶ συνεπίσκο-
πος ἡμῶν Φαυστίνος, καὶ οἱ συμπρεσβυ-
τήροι Φίλιππος καὶ Ἀσελλος μετ' ἐαυτῶν
ἤγαγον, ἢ ἐκείνα ἐλεησόμεθα ἀπὸ ἡ-
μῶν κυρωθῶσιν ἢ ἐὰν μὴ βρεθῶσι,
συνήδηρος ἐπὶ τῆς σινωῶδου, ἡρὶ τούτων
ἐξῆς συζητήσωμεν. Δευτὴρ νότατος
ἀνέγνω τῆς ἐν Νικαίᾳ σινωῶδου τῆς
ὁμολογίας

*Ὁμολογία τῆς πίστεως τῆς ἐν
Νικαίᾳ σινωῶδου.*

ΠΙΣΤΕΥΟΜΕΝ εἰς ἓνα θεόν,
πατέρα παντοκράτορα, ὁρατὸν καὶ
ἀοράτων ποιητὴν, καὶ εἰς ἓνα κύριον Ἰη-
σοῦν Χριστὸν τὸν ἑὸν ἕνδεον, τὸν γεννηθέντα
ἐκ τοῦ πατρὸς μονογενῆ, ἕτερον ἐκ τῆς
οὐσίας τοῦ πατρὸς θεὸν ἐκ θεοῦ, φῶς ἐκ
φωτὸς, θεὸν ἀληθινὸν ἐκ θεοῦ ἀληθινῆ
γεννηθέντα, οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ
πατρὶ δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο, τὰ τε ἐν
οὐρανῷ, τὰ τε ἐν τῇ γῆ· τὸ δι' ἡμᾶς τὸν
αἰθέρα ποιεῖ καὶ διὰ τὸ ἡμετέραν σωτη-
ρίαν κατελθόντα καὶ σαρκωθέντα καὶ ἐν-
δυθησάμενον πατρὸς, καὶ διὰ τὰ
τῆς σελτῆς ἡμετέρας, καὶ διελθόντα εἰς
τὸν οὐρανόν, καὶ καθιζόμενον ἐν
δεξιᾷ τοῦ πατρὸς, καὶ πάλιν ἐρχό-
μενον κρῖναι ζῶντας καὶ νεκροὺς, καὶ

ANNO CHRISTI 459.

εις τὸ πνεῦμα ἅγιον. ὅτι δὲ λέγοντας, ἡμεῖς ὅτι ἐκ τοῦ ἁγίου πνεύματος, ἐκ τοῦ ἁγίου, καὶ ὅτι ἐκ ὄντων ἐγένετο, ἢ ἐξ ἄλλης οὐσίας, λέγοντας ἄλλοιωτὸν ἢ ἁπλοῦς ὄντος τοῦ θεοῦ· τοῦτοις ἀναθεματίζονται ἡ καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ ἐκκλησία.

Ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ὄροι τῆς Νικαίας συνόδου ἐν εἰκοσι κεφαλαίοις ἀνεγνώθησαν· ἐπεὶ τὰ ἐν ταῖς συνόδοις τῆς Αφρικῆς νομοθετηθέντα, ποῖς ἁγίοις περὶ ἀναθεματίζομενοι ἐν ταῖς ἐπιπέτοις γινώσκονται.

Ὡς τὰ ἐν τῇ Νικαίᾳ συνόδῳ ὁριθέντα, πάντα ἴσως ἁγία Φυλαχθῆσεται.

ΑΥΡΗΛΙΟΣ ἐπίσκοπος ἔπειτα ταῦτα ἔπος ἔφη ἡμῖν ἔχοντες τὰ ἴσα τῶν ὁριθέντων, ἀπὸ τότε οἱ πατέρες ἡμεῖς ἐκ τῆς Νικαίας συνόδου μετ' ἑαυτῶν κατήραρον ἡς τὸ ὑπὸν φυλαχθῆναι τὰ ἐπιπέτοις καὶ ὁριθέντα ἁγία ἡμῖν βεβαιωθέντα φυλαχθῶσιν.

tuos, & in spiritum Sanctum. Eos autem, qui dicunt, erat quando non erat, & priusquam nasceretur non erat, & quia ex nullis extantibus factus est, vel ex alia substantia, dicentes mutabilem & conuertibile filium Dei: hos anathematizat catholica & apostolica ecclesia.

Statuta quoque Nicæni Concilii in XX. capitulis similiter recitata sunt, sicut in superioribus inueniuntur adscripta. Deinde quæ in Conciliis Africanis promulgata sunt, actis præsentibus inserta noscuntur.

Vt quæ in Nicæno Concilio statuta sunt, omnimodo conseruentur.

AURELIUS episcopus dixit: Hæc ita apud nos habentur exemplaria statutorum, quæ tunc patres nostri de Concilio Nicæno secum detulerunt: cuius formam seruantes, hæc quæ sequuntur constituta, firmata a nostris custodientur.

NOTÆ.

^a Concilium.] Causa habiti Concilii hæc est. Cum a sententia Africanorum, ad sedem apostolicam presbyteris & episcopis appellanti- bus, Romani pontifices, prout antiquitus consueuerant, iure merito- que detulissent: ad prosequendam appellationem, causæ cognitionem quandoque episcopis Africanis delegarunt: quandoque testes transmarinos Romam citari, atq; ibidem examinari mandarunt: frequen- ter etiam legatos a latere in Africam ablegarunt, qui militum comi- tatu, & magistratuum apparitura freti, refractarios & repugnantes iustis sententiis coercerent, quodque iuste definitum videri poterat, impleri cogerent. Africani autem episcopi iudicium sedis apostolicæ (quod pro confirmandis a se latis sententiis, iisque contra impugnan- tes defendendis, eos frequenter implorasse ex supradictis constat) ne- quaquam subterfugientes, duos posteriores iudicandi & prosequen- di appellationum modos, tamquam inconuenientes & nimis diffi- ciles arguerunt. Interim Zosimus pontifex Apiarii & Cælestii appella- tionibus deferens, Faustinum Romanæ ecclesiæ episcopum, Philip- Concil. Tom. 4. M m ij

Quæ causa habiti Concilii fuerit.

Africani appellationis modum tamquam difficilem arguebant.

Mandata
siue com-
monitoria
4. legatorum
Zosimi pa-
pa.

Acta Con-
cilio.

Nicæni
Concilio
exemplaria
per legatos
inquisita.

Bonifacius
ante reditum
legatorum
mortem
obiit.
Canones
sub nomine
Concilio
Nicæni in
communi-
torio lega-
torum cita-
ti, in exem-
plaribus
orientali-
bus non sunt
inuenti.

pum & Afellum presbyteros in Africam ablegauit, iisque quatuor mandata, Nicæni Concilii auctoritate firmata, communicauit. De quibus hæc patres Africani in synodali epistola ad Bonifacium scribunt: *Commonitorium protulerunt legati: unum de appellationibus episcoporum ad Rom. eccles. sacerdotem. Alterum ne ad comitatum episcopi importune nauigent. Tertium de tractandis presbyterorum & diaconorum causis apud finitimos episcopos, si a suis perperam excommunicati fuerint. Quartum de Urbano episcopo excommunicando, vel etiam Romam euocando, nisi ea, quæ videbantur corrigenda, corrigeret.* Caput primum de appellationibus episcoporum, ex Canone 7. Concilii Sardicenis, sub nomine Concilii Nicæni recitatur hic Can. 3. Secundum, ne ad comitatum episcopi importune nauigent, nihil præterea habet, quam quod summatim in epistola ad Bonifacium contineri diximus. De tertio autem & quarto capite ex Can. 17. Sardicenis Concilii agitur hic Can. 6. Hæc cum in conuentu patrum recitarentur, adductique Canones Nicæni Concilii in Africanis exemplaribus non inuenirentur: accidit quod in causa prosequendæ appellationis & Apiarii presbyteri, Africani episcopi, defuncto Zosimo, ad eius successorem Bonifacium scripserunt his verbis: *Literis nostris ad eundem venerabilis memoria Zosimum episcopum datis insinuari curauimus, ut ea seruari sine ulla eius iniuria sineremus, usque ad inquisitionem statutorum Concilii Nicæni.* Et paulo supra in principio epistolæ. *Ille, nempe Zosimus, si adhuc esset in corpore, hoc acciperet gratius, quod videret pacatius terminatum, domine frater. Apiarius presbyter (de cuius ordinatione & excommunicatione fuerat exortum non solum Sircensi, verum etiam toti Africana ecclesia non leue scandalum) de omnibus erratis suis veniam petens, communioni est restitutus. Prior autem coepiscopus noster Sircensis Urbanus, quod in eo corrigendum visum est, sine ulla dubitatione correxerit, &c.* Rebus sic stantibus, & Concilio Africano, quousque de Nicænis Canonibus exactior inquisitio fieret, adhuc pendente, missi sunt legati in orientem ad Atticum Constantinopolitanum, & ad Cyrillum Alexandrinum, pro fidelissimis Nicæni Concilii Canonum exemplaribus. Antequam autem legati redirent, Bonifacium mori, & in eius locum Cælestinum suffici contigit. Cum itaque post explorata Græcorum exemplaria, in iis Canones a Zosimo citatos non reperissent, non (quod hodie nouatores hæretici faciunt) Zosimum de impostura, dolo malo ac fallacia arguerunt, neque ob eam causam Romanæ ecclesiæ iuribus derogandum esse putarunt; sed potius submisso animo rogarunt, ut Romani pontifices maiore cautela, iudicioque maturiore, atque adeo diuerso modo, quam hætenus factum, querelas ex Africa allatas susciperent, & prosequi demandarent; ut ubi negotia sunt exorta, ibi ob difficultatē prosecutionis transmarini iudicii, per delegatos apostolicæ sedis commissarios episcopos in Africa terminentur ac finiantur, legatique de latere cum potentibus executoribus deinceps non mittantur. Hæc ex epist. synodali ad Cælestinum pontificem. Quisquis hac occasione existimat schisma conflatum, atque Africanam ecclesiam a communionem Romanæ ecclesiæ, usque

ANNO
 CHRISTI
 419.

ad tempora Bonifacii II. centum prope annis plane diuisam perman-
 sisse, longissime a veritatis tramite aberrat. Nam apertissimum est,
 communionem Africanæ ecclesiæ a Bonifacio, Cælestino, aliisve eo-
 rum successoribus permultis, ne quidem ad vnus diei spatium, aut
 horæ vnus momentū intercissam fuisse. Impostorem itaque & men-
 daciorem frigidum concinnatorem, callidumque veteratorem fuisse
 oportuit, qui epistolam illam plurimis mendaciis scatentem no-
 mine Bonifacii secundi ad Eulalium aliquem Alexandrinum episco-
 pum, tempore Iustini imperatoris mendaciter scriptam excogitauit;
 vt scilicet agmina sanctorū Africanorum martyrum & confessorum,
 (qui pro fide catholica, in persecutione Vandalica, magna gloria
 certantes, atque agonem summa patientia consummantes, martyrii
 & confessionis palmam consecuti sunt) albo catholicæ ecclesiæ ex-
 pungerent. Nam si integro abhinc sæculo, nempe a Bonifacio I. vs-
 que ad Bonifacium II. Africana ecclesia in schismate perseuerauit,
 nihil est, vt interea aliquis legitima corona martyrii impartiri, vel in
 aliquo confessionis premio munerari potuerit: cum, Cypriani & Au-
 gustini Africanorum episcoporum sententia, certum exploratum-
 que sit, nullam posse esse schismaticorum coronam & præmium,
 quæ non dantur nisi illis, qui in ecclesiæ catholicæ stadio legitime
 certarint. Hæc Bar. anno 419. num. 59. & sequentibus vsque ad 94.

^b *Nomine sextum, ordine temporis quintum.*] Id, quod supra posi-
 tum est, Carthaginense Concilium nomine secundum, vere post
 omnia alia Carthaginensia, tempore Cælestini celebratum esse, ex
 prædictis constat. Quare si ordinem temporis obseruari velis, hoc,
 quod hæcenus sextum vulgo nominatum & citatum legitur, quin-
 tum nominari necessum erit.

^c *Tempore Zosimi, Bonifacii & Cælestini, &c.*] Nam inchoatum est
 sub pontificatu Zosimi; eiusdemque commonitorio, quo ad duo poste-
 riora capita causam Apiarii presbyteri, & Urbani Sircensis episcopi
 concernentia, obtèperatum fuit. Primi autem capituli inquisitio, pro-
 pter Canones in Nicæno Concilio, vnde allegabantur, non inuentos,
 ad reditum legatorum, exemplaria Nicæni Concilii in oriente quæ-
 rentium, suspensa fuit, idque patres Concilii per synodicam Bonifa-
 cio significarunt. Quia vero legatos ad inquirendum exemplaria
 emisit, post obitum Bonifacii, & subrogatum illi Cælestinum, re-
 uertisse contigit, reliqua quæ deinceps in Synodo acta leguntur,
 sub Cælestini pontificatu contigerunt, eundemque per literas sy-
 nodicas, infra in fine Concilii Afric. extantes, certiore reddide-
 runt. Bar. præd. anno, num. 71. 72. 73.

^d *De modo prosequendæ appellationis.*] In hoc Concilio non ipsum
 ius appellandi ad sedē apostolicam, sed tantum modum prosequendæ
 appellationis per legatos a latere controuersum fuisse, vnicum, quod
 Dei nutu circa hæc tempora contigit, Antonii Fassalensis episcopi
 exemplum testatur. Hic cum ob enormia quædam scelera, agente
 contra eum S. Augustino, ab Africanis episcopis, munere, officio &
 ministrante episcopali priuatus; honori vero & episcopali ordini ac

An epistola
 II. sub no-
 mine Boni-
 facii ad Eu-
 lalium scri-
 pta, com-
 mentitia
 sit.

Impositura
 & menda-
 cia hæreti-
 corum in
 fingendis
 literis.

Quotum
 Carthagi-
 nense Con-
 cilium sit.

Tempus
 Concilii.

Non ius
 sed modus
 appellandi
 controuer-
 sus fuit.
 Appellatio
 Antonii
 Fassalensis
 episcopi
 qualis exti-
 terit.

titulo relictus fuisset (Augustino, qui his Conciliis interfuerat, epist. 261. edit. Plant. tom. 2. attestante) ad Bonifacium Zofimi successorem, acceptis a primatē Numidiæ literis commendatitiis, appellans, dixit: *aut in mea cathedra sedere debui, aut episcopus esse non debui.* Bonifacius acceptis literis in commendationem Antonii a primatē Numidiæ scriptis, magna cautela, quod S. Augustinus laudat, pro eodem rescripsit; eo temperamento adhibito, si nulla videlicet subreptio intercessisset. Nam in literis hæc apposuit: *Si ordinem rerum nobis fideliter indicauit, &c.* Bonifacio interim defuncto, contigit eamdē causam ad Cælestinum eius successorē integre deuolui, addita Fassalensium querela, quod S. Augustinus perditissimum hominem illis episcopum dedisset. Cum itaq; hoc rerum statu aduersarius iactaret fore, vt Cælestinus pontifex legatos militum comitatu stipatos mitteret, qui inuitis etiam & rebellantibus Fassalensibus, Antonium in sedem suam & episcopatus administrationem restituerēt: S. Augustinus epistola præd. 261. ad Cælestinum pontificem scripta, post alia ad finem hæc precatur: *Accipe, inquit, nunc, quæ post eius sanctæ memoriæ viri (nempe Bonifacii papæ) in Africa literas gesta sunt, & subueni hominibus operam tuam in Christi misericordia multo auidius quam ille poscentibus, a cuius inquietudine desiderant liberari. Iudicia quippe illis, & publicas potestates, & militares impetus, tamquam executuros apostolica sedis sententiam, siue ipse, siue rumores creberrimi comminantur: vt miseri homines Christiani catholici grauiora formident a catholico episcopo, quam cum essent heretici, a catholicorum imperatorum legibus formidabant. Non sinas ista fieri, obsecro te per Christi sanguinem, per apostoli Petri memoriam, qui Christianorum præpositos populorum monuit, ne violenter dominantur inter fratres.* Hoc est, quod patres Africani ad eundem Cælestinum pontificem ex Carthag. Concilio scripserunt his verbis: *Executores etiam clericos vestros quibusque * potentibus nolite mittere, nolite concedere, ne fumosum typhum seculi in ecclesiam Christi, quæ lucem simplicitatis & humilitatis diem Deum videre cupientibus præfert, videamur inducere.* Vnde satis perspicuum est, quod sicut Augustinus, ita & reliquos Africanos episcopos apostolicæ sedis iudicium, quod pro confirmandis a se latis sententiis, defendendisque contra impugnantes implorabant, non refugisse, executionem etiam iudicii non denegasse, sed tantum modum iudicandi & exequendi cum militibus, & magistratum apparitura, exhorruisse. Quid quod S. Augustinus præd. epist. 261. ad Cælestinum pontificem Antonio respondens, ostendit frequentissime accidisse, vt episcopi Africani episcopatus administratione in Africa priuati, post appellationem ad sedem apostolicam interpositam, eandem condemnationis sententiam impetrarint? *Existat, inquit, exemplo, ipsa sede apostolica iudicante, vel aliorum (Africanorum & orientalium, &c.) iudicia firmante, quosdam pro culpis quibusdā nec episcopali priuatos honore, nec relictos omnimodo impunitos: quæ, vt a nostris temporibus remotissima, non requiram, recentia memorabo. Clamet Priscus prouincia Casariensis episcopus: aut ad primatum locus, sicut ceteris, & mihi patere debuit; aut episcopatus mihi remanere non de-*

S. Augustini ad Cælestinum scriptum quod.

* potentibus

Africani episcopi iudicium fedis Romanæ an refugerint.

ANNO
CHRISTI
499.

ANNO
CHRISTI
419.

buit. Clamet alius eiusdem prouincia Victor episcopus, cui relicto in eadem pena, in qua & Priscus fuit, nusquam nisi in diœcesi eius ab alio communicabatur episcopo: clamet, inquam; aut ubique communicare debui, aut etiam in meis locis communicare non debui. Clamet tertius eiusdem prouincia Laurentius episcopus, & prorsus huius uocibus clamet: aut in cathedra, cui ordinatus sum, sedere debui, aut episcopus esse non debui. Sed quis ista vituperet, nisi qui parum attendit, nec inulta omnia relinquenda, nec uno modo omnia vindicanda? Vnde quam frequenter Africani episcopi sedem apostolicam appellarint, quamque imperite & subdole insultantes iactent hæretici Zosimum papam ius appellandi ab Africana ecclesia suffurari conatum esse, nemo non videt. Accedit quod in ipso commonitorio Zosimi papæ, ubi agitur de primo mandato, Canon septimus Concilii Sardicensis, sub nomine Concilii Nicæni citatus, hoc quod diximus euidenter ostendat. Nam in illo decernitur, quod Romanus pontifex si velit, duplici modo possit appellantis iustitiæ subuenire. Vno modo, per literas scribendo episcopis finitimæ regionis, ut diligenter de causa inquirant atque definiant: altero modo per legatos a latere in Africam missos, qui præsentibus cum episcopis causam appellantium audiant & iudicent. Si itaque Africana ecclesia penitus denegasset ius appellandi, & non tantum modum prosequendæ appellationis posteriorem, non ille Canon septimus, sed eiusdem Concilii Canon quartus & quintus citandus fuisset. Nam his duobus Canonibus tantum de iure appellandi agitur. Plura hac de re vide apud Baron. anno 419. num. 49. vsque ad 90. inclusiue.

An Zosimus ius appellandi ab Africana ecclesia suffurari uoluerit.

^e Legatis viginti duobus.] Vna cum Aurelio & apostolicæ sedis legatis, ex Africane ecclesiæ prouinciis interfuerunt electi iudices siue legati, omnes numero viginti duo, quorum nomina subscripta habentur infra in Concilio Africano, Canone 100. Quod uero habetur hic in principio & fine, huic Synodo subscripsisse ducentos decem & septem episcopos, sic intelligendum est, quod quisque ex illis postea subscripsit in sua ecclesia iisdem decretis, quibus legatos suos ab ea prouincia missos subscripsisse sciret. Baron anno 419. num. 59.

Legati quor inter fuerint.

^f Estque prouinciale.] Quia primas eius loci Aurelius, quod in prouincialibus fieri solet, præfedit, etiamsi sedis apostolicæ legati præfentes essent, qui non ad præsidendum, sed tantum ad quædam nomine Romanæ ecclesiæ cum Africanis tractanda missi erant. Bellarm. lib. 1. de Concil. cap. 20.

Cur prouinciale dictum.

^g Post consulatum gloriosissimorum, &c.] Anno nimirum Christi 419. qui est Bonifacii 1. Honorii imperatoris 25. & Theodosii 12.

Tempus habiti Concilii.

^h Commonitorium.] Mandata legatis scripto impertita, communitoria nominantur. Baron. anno 419. num. 60.

ⁱ In Concilio Nicæno.] Ea quæ hic sub nomine Concilii Nicæni recitantur, Canone 7. Concilii Sardicensis expressa habentur. Quas ob causas uero septimus, aliive plures Canones Sardicenses in hac Synodo sub nomine Concilii Nicæni allegati fuerint, diximus supra in notis eiusdem Sardicensis Concilii, uerbo, *approbatum*, & uerbis, *Canones Sardicenses*.

Cap. 2. Commonitorium quid. Cap. 3.

Duplex ap-
pellandi
via, & vtra
Africanis
displique-
rit.

^k *Placuit autem ut si episcopus.*] Duplex prosequendæ appellationis via hoc septimo Canone Sardicenis Concilii allegatur. Vna, vt Romanus pontifex cognitionem causæ comprouincialibus episcopis, si velit, delegare possit: altera, qua si necessum esse iudicet, legatos a latere mittendi potestatem habeat. Hic modus posterior Africanis displicebat, si legati militum & præfectorum comitatu stipati mitterentur. Itaque cum Zosimus pontifex demandarit, per suos in Africam missos legatos, hunc Canonem in conuentu Africanorum recitari; indubitatum est, eos non de iure appellandi, sed tantum de prosequendæ appellationis modo posteriore, controuersiam hanc quinquennale commouisse.

Prima.
Secunda.
Corrupta
hæc esse nõ
improbabi-
le videtur.

^l *Ex Sardicensi Concilio.*] Non leuis coniectura est, hunc locum corruptum, & hæc verba, *ex Sardicensi Concilio*, huic textui inserta esse, & fortasse ex marginali notatione (in margine enim ponitur *in Sardicensi Concilio*) in textum irrepsisse. Quamuis enim verba commonitorii, quæ sequuntur, Canone 17. Concilii Sardicenis habeantur; nihilominus tam prædicta verba *ex Sardicensi Concilio*, nõ debent poni in textu. Citantur enim ex Zosimi commonitorio, quod legati Roma attulerant. In quo cum profiteantur, se ex Nicæno Concilio Canones citare, vt patet supra cap. 2. non minus hoc, quam præcedens caput de appellatione episcoporum, aliquo Canone Nicæni Concilii ab iis confirmatum fuisse oportuit. Accedit, quod sanctus Augustinus Hipponensis episcopus, verbis commonitorii recitatis cap. 7. subiungat: *Et hoc nos seruaturos profitemur, salua diligentiore inquisitione Nicæni Concilii.* Quibus verbis indicat se accepisse Canonem, tamquam ex Nicæno Concilio citatum.

Hoc idem profitentur patres Concilii Africani, epist. ad Bonifacium. Vnde illud, *ex Sardicensi*, in textu positum, locum habere non posse, liquido constat: eoque minus, quod iidem Africani patres videantur illud Conciliũ plane ignorasse; cum in epistola ad Cælestinũ versus finem scribant: *Nam vt aliqui tamquam a tuæ sanctitatis latere mittantur, nulla inuenimus patrum Synodo definitum.* Quod dicere non potuissent, si Sardicense, in quo dilerte illud Can. 7. sancitum est, ex allegatione legatorum aut aliter cognouissent. Eisdem Concilium Sardicense ignorasse, confirmari potest ex S. Augustino, vbi ostendit se non agnouisse vllum Conciliũ Sardicense, nisi illud Arianorũ Conciliabulum, quod supra post legitimum & germanum Sardicense subiunximus. Qua de causa Canones Sardicenis Concilii in hoc commonitorio Zosimi sub nomine Concilii Nicæni citentur, diximus supra in notis Concilii Sardicenis, verbis, *Approbatum, Canones.* Hæc ex Surii annotationibus in hunc Canonem. Bellarm. lib. 2. de Rom.

An presby-
terorũ &
diaconorũ
appellatio-
nes trans-
marinas
Zosimus
approbat.

pontif. cap. 25. Baron. anno 419. num. 70. An id, quod ab Africanis Mileuitani Concilii Can. 22. constitutum fuerat, ne presbyteri, diaconi & subdiaconi transmarina iudicia appellarent, Zosimus probarit, vel potius hoc eodem commonitorio improbarit, Baronijs præd. loco non immerito in dubium vocat: tum quod his temporibus Cælestium & Apiariũ presbyteros appellantes audierit: tum etiam quod nullam

ANNO CHRISTI 419.

nullam contradicendi occasionem habuissent Africani, si eadem in commonitorio obseruari voluisset, quæ ipsi ante in Mileuitano Concilio II. Can. 22. vel saltem in Africano Can. 92. ante constituerant. Hoc esse viderur quod iidem a Cælestino in literis contenderunt, vbi aiunt: *Presbyterorum quoque & sequentium clericorum improba refugia (sicuti te dignum est) repellat sanctitas tua.* Ita Baron. anno prædicto num. 70. Canon de libris sacræ scripturæ, sub Concilio Carthagenensi tertio extans num. 47. hoc vel alio Concilio sub Bonifacio editus videtur. Nam ad finem de confirmatione Canonis per Romanum pontificem ista ibi subiiciuntur: *Hoc etiam fratri & consecratos nostro Bonifacio, vel aliis earum partium episcopis pro confirmando isto Canone innotescat, quia a patribus ista accepimus in ecclesia legenda. Liceat etiam legi passiones martyrum, cum anniuersarii dies eorum celebrantur.* Vide notas Can. 47. Concilii Carthagenensis III.

CONCILIVM
 CARTHAGINENSE VII.
 XXXVIII. EPISCOPORVM.

Extat Græce & Latine infra in Concilio Africano & Can. 94. vsque ad 100. exclusive.

In hac Synodo recitati sunt Canones 105. quorum magna pars habetur in Carthagenensi III. & in Mileuitano Concilio.

TITVLI CAPITVLORVM.

I. De excommunicatis, vt ad clericorum accusationem non admittantur.	IV. De personis quæ aduersus clericos testimonium dicere prohibentur.
II. De personis, quibus clericorum accusatio interdicitur.	V. De eo quem solo suo testimonio præsumpserit excommunicandum episcopus.
III. De his qui primum crimen obiectum non probarunt, vt ad ce-	

POST consulatum gloriosissimorum imperatorum Honorii XII. & Theodosii VIII. Augustorum, III. Kalendas Iulii, Carthagine in secretario basilicæ Restitutæ, cum Aurelius episcopus vna cum

Faustino ecclesiæ Potentinæ, prouinciæ Italiæ Piceni, legato Romanæ ecclesiæ,	Rufiniano * Muzutensi, Prætextato Sicilibrensi, Quodvultdeo * Verensi,	* Mustensi,
Vincencio Culusitano.	Candido * Abbiritano,	* Virensi,
Fortunatio Neapolitano,	* Galloniano Vticensi, legatis prouinciæ Numidiæ proconsularis:	* Abdiritano,
Mauriano Vlizibiritano,	Alypio Tagastensi,	* Gallonio
Pentadio Carpitano,		
Adeodato * Simittuensi,		
Concil. Tom. 4.	Nnn	

* Simoceleni, et Sumitensi,